

Maria Nițu

TABLETELE LUI MIRCEA DINUTZ – TRATAMENT HOMEOPATIC PENTRU „RĂNI SPIRITUALE”*

Mircea Dinutz e un nume de referință în cultura orașului Focșani și a arondismentului vrâncean.

Pasiunea pentru cuvântul dăltuitor de cultură i-a fost înscrisă în destin atât prin profesia de profesor de limba română, cât și prin activitatea de actant pe scena culturală, creator și valorificator al cuvântului scris.

Prin proiectul – numit „renascentist”, prin amplexarea sa – inițiat alături de Alexandru Deșliu, în seria „Scriitori vrânțeni contemporani”, întru valorificare a patrimoniului cultural din Vrancea, e un adevărat plăieș din legenda cu „feciorii Vrânțioaiei”.

Volumul **Tablete de duminică**, parafrază la *Tabletele de papagal* argheziene, reunește publicistica sa, în mare parte din revista „Pro-Saeculum”, din publicațiile școlare „Contraatac” și „Revista noastră”, ori din ziarele zonei „Ziarul de Bacău. Meridian 27” etc.

Ca un sandwich, tabletele sunt cuprinse nutritiv între o pertinentă și concentrată prefață semnată de Constantin Călin, și o **Addenda** consistentă, care constă într-un interviu dat de Mircea Dinutz colegului de dascălie, Adrian Botez.

Ambele sunt feliile de pâine strict necesare pentru a înțelege „en gros & en detail” tabletele (deloc relaxant-duminicale) ale autorului.

După lectura volumului, o primă privire, senzorial-intelectuală, de ansamblu, vizează tonul zicerii și modalitatea de scriitură.

În prefața amintită, C-tin Călin constată caracterul temperat, prudent al tonalității, și motivarea ar fi legată de firea autorului, de temperamentul său care nu e de fel de luptător agresiv.

E drept că nu trădează o fire de luptător dur, la „arenă” deschisă, dar mai există și o altfel de luptă, cea care la fel a fost percepută de prefațator, și care îl caracterizează pe autor: lupta prin voință, tenacitate, onestitate, perseverență, conștiințiozitate...

Nu e un stil de luptă agresiv, dar nici defensiv, ci într-un fel prospectiv și expectativ. Acest stil i-a fost format poate și de cariera îndelungată de dascăl la catedră: un „teritoriu de luptă” care îți impune un anumit stil de acțiune față de elevul recalcitrant, pentru a nu fi distructiv, ci formator – prin înțelegere și corectare prin convingere – pe baza mesajelor... subliminale! Și tabletele sunt cu atât mai valoroase cu cât mesajele subliminale sunt mai complexe.

E acel tact pedagogic strict necesar într-o diversitate de psihologii juvenile: e ușor să lucrezi numai cu elevii buni, care

din start îți ușurează sarcina, dar e mult mai greu să lucrezi cu elevii problemă, așa cum Iisus era mai preocupat de oaia cea rătăcită, fie ea și una singură!

Astfel că dintr-o „deformație profesională”, ca un reflex format, M. Dinutz prelungeste atitudinea de la catedră și în publicistică (abordare firească, având în vedere că o parte din articole au fost publicate în revistele școlare, când primii cititori erau elevii).

Prefațatorul C-tin Călin îi amendează amical moderația, comportamentul elegant al pamfletului „cu mânuși”, și-ar fi dorit să fie mai agresiv, mai dur, să-și exerseze și caninii, nu doar incisivii!

E drept, pentru a fi de temut și pentru a fi luat în seamă (ca reacția la tâblița „atenție, câine rău!”) un critic trebuie să muște.

Dar autoritatea nu se obține doar prin asta, mai ales dacă mușcăturile mizează mai mult pe spectacol, pe criteriile de VIP al momentului, încât în timp își pierd valabilitatea.

Autoritatea se obține prin verdicte spuse cu competență, care își mențin pertința în timp, acesta fiind cel care le girează valabilitatea.

Când ai încredere în tine însuși, autoritatea se bazează chiar pe asumarea curajoasă a riscului că ai putea greși, dar și că ai putea câștiga pariul pe x sau y, ca pariul lui Pascal!

Nu-i poți reproșa cuiva lipsa agresivității dacă nu e în firea sa, ci să constați care e această fire, cum se încadrează unde e de încadrat, la ce ștachetă, cu plusuri și minusuri aferente. E ca și cum ai reproșa unui caniche că nu e pitbull, ori invers!

M. Dinutz e un critic temperat, echilibrat, cu dreaptă măsură, onest și obiectiv, cu ironie fină, subtilă, și aici trebuie să-și manifeste „clasa”, cu fiecare carte să fie cel mai bun dintre acei Mircea Dinutzi posibili!

Interviul din **Addenda** este ca un fel de postfață a autorului, o confesiune prin care se își deoalează gânduri și intenții estetice, atitudini și problematice care îl definesc și sunt ca o lămurire necesară pentru comprehensivitatea textelor în textura lor ideatică, pentru profilul intelectual al autorului, ca un portret critic din interior, cu mai mare credibilitate în autenticitate, față de unul din exterior. Afli direct de la sursă... „ce-a vrut să spună autorul”!

Se analizează „rănille spirituale” ale autorului, „în consonanță cu rănille societății românești contemporane”, într-o poziționare amar-tristă, cvasi-pesimistă, ca o parte dintr-un întreg al unui tratat despre „rănille societății”, cu o anamneză a bolilor și o încercare de ameliorare fie și numai prin luare de atitudine, ori ca o acțiune profilactică față de cronicizarea lor. Volumul e ca un vademecum de pastile homeopate, unele grave, altele ironice, pamfletare.

Se simte însă o implicare totală, nu de conjunctură, ca în

*Mircea Dinutz, *Tablete de duminică*, Focșani, Editura Pallas, 2008.

plângerile lui Ieremia la zidurile cetății Ierusalim.

Totodată se simte că e un votant convins al lui Caragiale, și afinitatea și-o mărturisește nu doar prin tonalitate, prin scriitură, ci și prin substanța faptică analizată cu bisturii de pamfletar.

Titlurile omogenizează o parafrazare largă la „*De-ale carnavalului...*”, în care întreaga lume e un carnaval, prin fals, mască, minciună, universalizare de variantă burlescă: „*De-ale Parnasului*”, „*D-ale noastre, de-ale lumii*”, „*De-ale învățământului*”.

Azi e o lume irațională, care „*amestecă, până la confuzie, „măștile”, în așa fel încât nu mai știi cine e călăul și cine e victima, cine zidește și cine distruge (...) unde e răul și unde e binele!...Un „joc al măștilor”, un carnaval sumbru, terifiant, de natură să ascundă adevărurile, să le amestece cu falsurile, până la indistinție*” (p. 171).

* * *

În prefața menționată, C-tin Călin identifică de asemenea două teme majore ale volumului - provincia și tineretul- din cele două mari arii tematice - viața literară și învățământul-proprii experienței de viață a autorului, ca om de litere din provincie și la fel, ca dascăl la catedră, în provincie. La acestea se adaugă tema preponderentă în capitoul *De-ale noastre, de-ale lumii*, despre societatea actuală, pragmatic-consumistă, diagnosticată cu fine analize de sociolog.

Dexteritatea de pamfletar se exersează în tablete parabile, unele binevoitoare, amuzant relaxante (ex. *Întâlnire de gradul zero*), cu umor bonom, altele à la Caragiale ori Budai-Deleanu (ex.: *Domnul Bombănescu și provincia*).

Ca un minus, ar fi faptul că deși au umor și cuvânt suculent, fiind pamflete-parabile generalizante, fără adresă precisă, ascuțimea săgeții e ineficientă, se pierde-n vânt, ca trimisă în aer doar de amorul artei, al demonstrației.

Alte tablete însă exprimă luări de atitudine deschise, curajoase, fără aluzii ori generalisme, ci cu nominalizări chiar din actualitatea VIP-urilor, mai ales politice, cele care mășăluiesc într-un impresionant „front al agramăților de peste tot, conform sloganului: „Analfabeți din toate partidele uniți-vă!”, ori chiar atacă ilustra Academie, cu noul DOOM (în care copleșește sintagma „ambele variante sunt posibile”) și care, în superbia permisivității sale, „*aproape legitimează limba căpșunarilor și a baronilor de Ferentari, sufocată de bălbâieli și dezacorduri*” (*Limba noastră, săraca!*). Aici autorul e cu o atitudine tranșantă à la Pruteanu (cel devenit punct de referință al bastionului luptei pentru limba română).

Primul capitol, *De-ale Parnasului* se centrează pe ideea, clasicizată în dezbateri, provincie /provincialism versus centru / centralism.

Nu se poate nega ceva inerent: orice stat, oricât de mic, în statalitatea sa are o capitală și ce e în afara granițelor sale e numit provincie, așa cum chiar în interiorul oricărei capitale e centrul și e mahalaua, suburbia.

Dar, prin vizorul unei o viziuni iluministe, asta nu implică inerent și o psihologie de provincial cu un complex de inferioritate, similar cu complexul deformat urban / rural (care și el a suferit de altfel o mutație, prin inversarea direcției).

Creativitatea nu ține de centru, acesta e alienant. E chiar mai liberă cu cât e într-o depărtare mai liniștitoare, mai latent creativă, ca pentru un Virgilius, ori un Ovidius „departe de lumea dezlănțuită”, ori pentru fiecare scriitor care acum își construiește câte o casă de vacanță, liniștită, a solitudinii cre-

ative, ca o Mogoșoaia proprie „la margine de București” – aceea ar fi „provincia” căutăată, jinduită de orice scriitor.

Afirmarea însă, paradoxal, ține de Centru: solitudinea în natură nu poate să rămână rousseauistă, autarhică, doar ea cu sine însăși, ci se împlinește prin relaționare cu alții, se regali-zează revenind „periodic” în „lume”, la relațiile de la curtea regală, să nu fii uitat! Valoarea nu ține de Haimanale sau de București, dar a trebuit să ajungă de la Haimanale la București ca să-i fie legitimată existența.

E o prejudecată provincialismul ca un complex de inferioritate!

Mi-ar plăcea o inversare de complexe, un timp când locuitorii de la centru, metropolitani, să fie jenați și complexați de locuirea în metropola lor, asfixiați, cu suferințe de „provincial” față de lumina și larghețea provinciei, care nu taie, ci întinde dincolo de zare orizonturile!

E penibil când cineva, înainte de a-și începe lectura creației, etc începe jenat: „eu sunt din provincie, dar...”.

Complexul de provincial nu există în sine (altfel Freud l-ar fi definit ca și pe complexul lui Oedip, în palmaresul său), ci e unul prefabricat de fiecare în parte: ești cu adevărat provincial dacă tu te crezi așa!

„*Suntem provinciali în măsura în care ne simțim astfel [...]* Provincia există pentru că există provinciali, care au – firește – complexe în fața celor de la Centru!” (p. 25)

Provincialismul e o extrapolare tendențioasă, intoxicată de prejudecăți, a unui aspect de altfel firesc, de geografie spațială. Când nu ești timorat de așezarea geografică în suburbia capitalei sau provincie, ești învingător!

De aceea, din start, sunt perdanți cei cu văicăreli de neșansa provinciei.

Și sunt învingători cei care-și asumă provincia ca pe un blazon nobiliar (chiar dacă fiecare blazon poate avea bastarzii, trădătorii, ori boschetarii săi).

M. Dinutz își asumă această locuire în „provincie” ca pe un blazon. Asta înseamnă detașare de percepția cu prejudecăți, cea viciată de conjuncturi negativ-subiective, și adecvarea la percepția justă ca un dat obiectiv, onorant prin sine, cu valoare intrinsecă. Înseamnă posibilitatea să fii obiectiv-detașat: să critici, să ironizezi provincia (din care paradoxal faci parte), și la fel de bine să o lauzi și să-i prezinți meritele, ca cineva din familie, care-și prezintă neamul cu bune și rele! Fără să fii, când crezi în ea, un Don Quijote!

Provincia poate fi diversă, colorată, incitantă, de care să fii mândru, nu plictisitoare, cum o percep unii dintr-un bovarism provincial!

Astfel că autorul apare când ca un cavaler al provinciei, când, paradoxal, ca un Caragiale, -așa cum Caragiale, mare negustor și proprietar de berării, și-a strâns perlele din... ograda proprie!

Dezavantajul, se pare asumat, e că prin parabolele străvezii, cu sugestii de trimiteri la niște tipare știute, clasicizate, voalează critica actuală, e o eschivare prin plasare în *Tiganiada* lui Budai Deleanu ori în perioada de la „pa’s’opt” a lui Caragiale (chiar dacă sloganul de azi îndreptățit e „Caragiale – contemporanul nostru”).

Tabletele compun o monografie a provinciei, sub aspectul vieții literar-mondene: intelectualul în provincie și impostura – „țafța intelectuală”, o lansare de carte în provincie, criticul din/ în provincie etc...

Acordând ideea că nu există provincialism ca un dat în sine, ori implicit unei determinante geografice, tipologiile schițate pot fi la fel de bine plasate în centru ca și în orice suburbie a lui, așa cum o „faună” de mahala poate fi în buricul târgului, în orice centru poate exista atât o cafenea literară, autentică, cât și și una snoabă, cu caricaturi de literați, veleitari, „țafe” intelectuale.

Autorul face exerciții de psihologie aplicată și sociologie a mediului literar al provinciei, întru contextualizarea ei.

E identificată psihologia scriitorului de provincie recunoscut doar de cercul de prieteni de pahar, care „de două ori pe lună își numără cărțile și se antologhează” (p.15), această boală a „antologhiilor”: la 2–3 cărți cât scobitoarea, hop și antologia cât chibritul!

Aplicând resursele stilistice ale numelor, în maniera lui Budai Deleanu, exploatându-le valențele burlești, sugerează o Țiganiadă autohtonizată, cu nume și situații parodice.

Personajele epopeii de provincie sunt de o diversitate picarească: cel mai mare scriitor în viață – Miluță Guguștelu, Penetreanu – creatorul unui limbaj erotic exploziv, poetesele Libelula, Flory A. Bramburica (orice asemănare cu Ministra Educației- e întâmplătoare), sau Marcus Tullius Gigolo, „personalitate complexă a provinciei”, care vorbește nonșalant câte puțin despre tot, și nu se pricepe la nimic, „toți scriitorii uriași, amintindu-și unul altuia cât de mari sunt” (p. 32). Sunt tipuri umane care se pot întâlni peste tot, la fel de bine la Focșani ca la Vânu Mare, „o prezență mai degrabă întristătoare decât amuzantă!” (p. 16).

Nume scrise cu majusculă accentuează parodia: Cititorul de Elită, Criticul cu Greutate...La o lansare de carte în provincie, emblematice sunt alocuțiunile celor din gloria „Literelor Zonale”, pentru marele Poet „conducător de cenaclu și de Mercedes”... „Criticul cu Multă Greutate” se-nfurie că e înjurat de cei care n-au intrat în nemuritoarea „Istorie a literaturii române începând din paleolitic..”, mai ales cei din provincie, pentru că în provincie nu se găsesc, cu câteva excepții, decât nulități... „vanități gonflabile”, „numai am răsfoit cărțile și verdictul a căzut necruțător!... dar dacă le mai și citeam?!?” (*Domnul Bombănescu și provincia*).

Acestora li se opun scriitorii autentici, din provincie ori de aiurea, cărora însă „le lipsește agresivitatea și vitalitatea pe care o au întotdeauna impostorii și mediocrii”, cu atât mai puțin posibile în provincie, unde mai mult ca oriunde „sub semnul contagios al vanității se nasc monștri” (p. 17).

În acest context, ideal, rolul criticului ar fi de a da verdicte juste, imparțiale, de ordonare și axiologizare corectă în marasmul creat. Dar în provincie, unde toți se cunosc, e și mai riscant: dacă nu devii „pudel” „critic de casă”, riscul e mult mai mare să fii în carantină, într-o izolare cvasi-totală.

De la această analiză, în cercuri concentrice, autorul mărește contextul: critica din provincie pe de o parte nu poate fi una autarhică, desprinsă de Centru, fără canale de comunicare, dar totuși, pe de altă parte, fiecare revistă cu cercul său a devenit silit autarhică, pentru că Centrul nu citește provincia, dărmite să o mai axiologizeze.

* * *

Dintr-o rigoare științifică a cercetătorului format la istoria culturală, simte nevoia să definească categoria „adrisantului”: intelectualul-armăsar pur-sânge ori mârțoagă – ca un tablou semnat Van Gogh original sau copie.

Încercând temerar o definiție a intelectualului, constată că e mai ușor să definești ceva prin negație, prin ceea ce nu e, și în acest context identifică o mistică a informațiilor, când ele par a fi totul, nu și procesarea lor creativă, personală, dar în același timp și o mistificare a lor, prin farsa acoperirii de diplome. Pseudo-intelectualul are grijă să fie văzut mereu cu o revistă, o carte sub braț, intrând într-o librărie.

Fără să dezarmeze însă, definește intelectualul ca fiind cel care-și păstrează vie curiozitatea lecturii, indiferent de conjuncturi, cel care „n-ar putea exista cu adevărat în lume fără o temeinică situare între repere spirituale și morale” (p. 24) - cultura fiind „principala sursă a echilibrului interior”. Face astfel o aprinsă pledoarie pentru cultură – lectură, carte – într-un sistem actual în care cultura generală a fost ostracizată, ca fiind superfluă, în viziunea supremației divinizate a hiper-specializării tehnice.

Schițează o incitantă și succulentă tipologie a intelectualului (valabilă la fel în provincie ca și în centru, unde diferă doar amploarea, „anvergura luptelor de stradă”, cota mai mare de aroganță și experimentarea mai complexă).

Intelectualul-trompetă e gălăgios, deranjat de laudele adresate altora, dar mereu grijuliu să atragă atenția asupra personalității sale de excepție „cu toată modestia de care e în stare” (p. 26).

Intelectualul-hârciog e ușor mizantrop, citește cu tenacitate pentru sine, nu dăruiește și nu primește nimic de la semenii, nu se sufocă în provincie pentru că noțiunea îi e străină, dar adună cu sârg reviste, informații, idei, cărți, le ierarhizează, „ca un gospodar vrednic ce se află, stăpân pe un domeniu semi-autarhic” (p. 27)

Intelectualul-urs e cel care în tinerețe era un ursuleț promițător, iscoditor prin librării, anticariate, pinacoteci chiar, cinematecă, intelectual „tânăr și neliniștit” „cu toate pânzele sus spre o țintă necunoscută”, dar care, cu înaintarea în vârstă, începe „să conștientizeze existența ca pe un exercițiu de supraviețuire și nu de construcție spirituală” (p. 28), regretă irosirile din tinerețe, are prea multe cărți în bibliotecă, dar nu se descotorosește de ele pentru că se simte bine când intră cineva și-i admiră interiorul de intelectual.

* * *

O „rană spirituală” a oricărui profesor de limba și literatura română – cel inerent definit prin studiul cărții - e problema lecturii, procentul de cititori, în cădere liberă vertiginosă, mai ales tineri, la care o dischetă ori Internetul înlocuiește orice carte. E noua dispută intens acutizată – computerul versus cartea! Cei doi C, nu în complementaritate, ci în lupte greco-romane, pe viață și pe moarte.

Deși se prefigurează ca o cauză pierdută, rămâne înrolat în lupta cu Internetul – acest nou Golem care te înstrăinează de lume, care ucide omenescul, sensibilul, care nu e un instrument ideal de informare, ci un devorator pentru omul care „în loc să-l stăpânească, se lasă stăpânit și pauperizat” (p. 25).

* * *

Capitolul *De-ale învățământului*, prin completare cu *Ad-denda*, e cel mai consistent (dar și cu mai multe... ”impurități”, articole de strictă informație locală, aniversări la licee, care ar fi trebuit să rămână într-un fel de „album familial” de „uz-intern”).

Vocația profesională a autorului e de dascăl profund angajat,

implicat cu dăruire totală în educația tineretului. Experiența la catedră e astfel „materialul didactic” pentru o mare parte a tabletelor sale, cu întrebarea parafrizat hamletiană „a fi sau a nu fi în cultură”, „a supraviețui sau a nu supraviețui fără cultură!”

Se va spune că e o dilemă-moft, se poate supraviețui foarte ușor, și chiar bine merși, chiar dacă nu citești nici o carte toată viața.

E însă o supraviețuire nonșalantă imediată, pentru individ, cu bătaie scurtă, dar pe termen lung, de generație, pentru o societate, opțiunea e sinucidere curată, o națiune e muribundă, dispăre fără cultură.

Interviul din **Addenda** are ca temă centrală de discuție una dintre „rănille spirituale”: tânărul licean – actant al învățământului de azi și al societății de mâine, și explicitează idei din diverse tablete.

Profilul moral-spiritual al tineretului contemporan român, firesc, e în funcție de mediul natural, socio-cultural actual al țării.

Tineretul azi nu mai gândește în termeni de „visuri, idealuri”, ci de „ținte, obiective” imediate, pragmatice. Nu mai are necesități spirituale, firesc, pentru că însăși lumea e mercantilă... „culoarea cerului de sârbătoare se întunecă”, Iisus și Don Quijote sunt simboluri care nu mai funcționează, sunt „personaje derizorii” (p. 169). (În parte însă, autorul pare că idealizează timpul trecut, pentru că în om e același dozaj de romantism și pragmatism – depinde de contextul care le actualizează și le valorizează, care le scoate din latență, așa cum un mediu e favorizant pentru microbi sau nu...)

Tineretul, după un clișeu aproape mitizat, crede că societatea actuală e „cea mai bună dintre lumile posibile”. Astfel că se pliază ca o mânășă pe societatea individualistă, care nu mai are **privire interioară!**

În procesul efectiv de învățământ, relația profesor /elev depinde de felul cum fiecare se relaționează la societate.

Școala nu mai e un sanctuar spiritual, încât relația cu elevul nu mai e una spirituală, ci una cerebrală, pragmatică. Comanda socială, educațională cere o pregătire pentru societatea de azi, dar nu se realizează dacă aceasta e cu adevărat „cea mai bună dintre lumile posibile”. Pe de altă parte, dacă nu-l pregătești astfel, faci din el un handicapat pentru această societate în care va trăi nolens-volens.

Revistele școlare încurajează pe cei cu elanuri literare, dar apoi, după absolvire, cei mai mulți vor renunța, într-o societate care nici „măcar **tolerantă nu e cu visătorii!**” (p. 184).

Dascălul de limba română însă nu renunță, asta e misia lui, singurul care mai e în starea de „alertă culturală”, de a-i forma cultural: nu vor deveni mulți scriitori, dar măcar sigur cititori de calitate (în funcție de fibra lor morală, credința în bine și frumos), pentru că „realitatea e cea mai crudă, care nu dă nicio șansă „visătorilor”, deși „contemplativitatea, singură ea, îl mai apropie pe om de eternitate” (p. 183).

Într-un prim articol, *Extemporal la dirigenție*, apare o idee interesantă, de valorificare a chestionarelor date elevilor privind modul de percepere a problematicei înconjurătoare. Ideea însă nu e prelucrată, ci sunt prezentate informațiile culese în stare brută (orice profesor de limba română are dosare întregi de astfel de sondaje de la orele de dirigenție). Revine apoi inspirat, și-n alt articol, reface lipsurile, printr-un eseu comparativ, evoluția percepțiilor lor în ani, de la o lume posibil miraculoasă,

sub semnul transcendeței, la o lume... dezvrăjită, desensibilizată.

O realitate tristă e exodul tineretului spre Occident, un fenomen de depopulare intelectuală. Mirajul Occidentului nu e un eventual model cultural, ci luxul și libertinajul – fiind ca povestea lui Ivan Turbincă, care se oprește la poarta ladului, pentru că acolo sunt femeii, vodcă, tabacioc și lăutari.

Deși autorul spune că e fericit că s-a ferit de ziaristică, sunt articole de ziarist de opinie, analist economic, politic, cu date exacte din actualitate, din presa vremii, (ex.: **Oamenii pământului și Uniunea Europeană**, cu nostalgii după țăranul român, versus societatea malefică, într-un rousseauism paseist).

Tenta subiectivă e dată de aprecieri, referiri la impresii personale, de tristețe, deprimare, recunoscute prin persoana I singular: „m-am rușinat peste poate...”, (p. 78), „privesc în jurul meu și mă înspăimânt...” (p. 67), „trist e...” (p. 83), ca o multiplificare, personalizare a revoltelor față de starea de fapt.

În alte tablete își exersează talentul de scriitor, în flash-uri, pastile dialogate, scenarii imaginate prin parabolă ca lejere, poantiliste pilde pentru ideile de exprimat: (*În tramvai, Se numea Mimi, Dialog la malul apei, Acasă la Zmeul Zmeilor*).

* * *

Orice scriitor, poet, prozator sau critic, mânduitor al condeiului, profesionist al artei cuvântului e în felul său un autentic „născut” nu „făcut” profesor de limba română, chiar fără să fi trecut prin experiența didactică la catedră, care să-i fi descoperit și format vocația pedagogică. Și inevitabil, e primul care suferă, în cunoștință de cauză, de parcă ar fi incizii pe propriul trup, făcute de triburi sălbatice, când limba română este stălcită!

Cu atât mai mult, mai plin de răni e un mânduitor al cuvântului trecut pe la catedră! E cazul când scriitorul nu e mai e proprietarul unui turn de fildeș al scrisului său, ci are în proprietate atât pietre și molozuri de dărâmături, ziduri de biserici surpate, cât și ridicări de catedrale din cuvânt, prin contactul zilnic cu utilizatorii limbii, începând la propriu de la ABC.

Frustrarea scriitorilor că-n lumea calculatoarelor nu se mai citește o simte mai întâi profesorul de limba română, pentru că cel care la maturitate nu citește o carte, e cel care reprezintă generația formată cu calculatoare de la grădiniță, pe drumul glorios al modernizării și al reformei învățământului, al nelecturii!

* * *

Chiar dacă rămâne o pledoarie pentru cultură, pentru misia profesorului de română singurul care mai e în starea de „alertă culturală”, în subsidiar, cartea e dramatică: prezintă drama profesorului de limba română însingurat și înstrăinat de elevii săi și de școală, într-o societate în care Internetul – zeul care l-a detronat pe Gutenberg – nu are diacriticele limbii române! E accentuat pesimismul, acum, când într-adevăr ora de română poate deveni o „predică în pustiu”, când în societatea de azi totul se valorizează după cifra de afaceri! Și cum înavușirea sufletească nu e imediat cuantificabilă, nu ai nici un preț la bursa de valori!

Perseverent, Mircea Dinutz mai crede, ca un Don Quijote, olala!, că vor trece aceste vremuri nămolose și primejdioase, când apele se vor limpezi și: „se va trezi **privirea interioară, organ esențial al ființei umane, fără de care nu putem întemeia nimic – oamenii se vor regăsi în identitatea lor, parte naturală a unei lumi echilibrate și armonioase**” (p. 181).